

Täysistunto

Tiistai 14.4.2026 klo 14.00—19.18

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 48/2026 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohdient jälkeen. — Meille tämän esittelee ministeri Essayah. Olkaa hyvä.

Keskustelu

16.02 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Nyt käsitellyssä olevalla hallituksen esityksellä muutettaisiin jäsenvaltioiden välillä siirrettävien lemmikkieläinten tunnistamisen osalta lakia vastaamaan muuttunutta EU-lainsäädäntöä.

Laissa täsmennettäisiin, että lemmikkieläimen tunnistimena käytetyn mikrosirun asentajana voisi toimia Suomessa eläinlääkäri. Lisäksi säädettäisiin Ruokavirastolle mahdollisuus valtuuttaa tunnistimen asettajaksi muita yhteisöjä, joiden lukuun toimivilla henkilöillä on eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön edellyttämä pätevyys. Tällainen valtuutus voitaisiin antaa esimerkiksi Kennelliitolle. Vastaavista vaatimuksista säädettäisiin hevoseläinten tunnistimena käytetyn mikrosirun asettajia koskien.

Lakia esitetään myös täsmennettäväksi siten, että lemmikkieläinpassin koirille, kissoille ja freteille saisi Suomessa myöntää eläinlääkäri.

Laissa kevennettäisiin sikaeläimien teurasmerkintävaatimusta. Jatkossa teurasmerkinnäksi riittäisi vähintään yksi, tatuoimalla tehty merkintä tai korvamerkki. Merkinnän on oltava luettavissa, ja tarvittaessa olisi tehtävä uusi tatuointi. Muutos parantaisi eläinten hyvinvointia, ja sikojen tatuointiin käytettävä työmäärä vähenisi arviolta noin 10—15 prosenttia vuodessa.

Viranomaisen tarkastusoikeutta kotirauhan piiriin laajennettaisiin koskemaan tilanteita, joissa on perusteltua syytä epäillä vankeusuhkaista rikosta. Nykyisen lain puitteissa tarkastusoikeus on ollut mahdollista vain tilanteissa, joissa on perusteltu syy epäillä sakonuhkaisen kriminalisointisäännöksen piiriin kuuluvaa lain rikkomista. Toimivaltaisella viranomaisella voisi esimerkiksi olla perusteltu syy epäillä, että pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa säilytetään laajamittaista kauppaa varten koiria, joiden alkuperään ja jäljitettävyyttä koskeviin vaatimuksiin epäillään liittyvän olennaisia ihmisten tai eläinten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 35/2026 vp

terveyttä vaarantavia puutteita. Tarkastusoikeuden käyttö edellyttää huolellista harkintaa ja koskisi harvinaisia yksittäistapauksia, mutta niin kuin mediasta tiedämme, valitettavasti näitä Suomesta löytyy.

Lakimuutoksessa huomioidaan myös käytännön soveltamisessa ilmenneitä tarpeita täsmentää lain hallinnollisia säännöksiä koskien kunnaneläinlääkärin oikeutta pyytää virka-apua, hallinnollisten toimenpiteiden väliaikaista asettamista sekä hevoseläimiä koskevan rekisterin ylläpitoa.

Nykyisin voimassa olevan lain nojalla ei ole voitu määrätä seuraamusmaksua, jos eläin on tunnistusmerkitty, mutta sitä ei ole ilmoitettu rekisteriin. Eläimen tunnistamatta jättämisestä ja eräistä muista laiminlyönneistä seuraamusmaksun on voinut määrätä aiemminkin. Lakiin esitetään lisättäväksi uudet säännökset Ruokaviraston ja elinvoimakeskusten mahdollisuudesta määrätä vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron seuraamusmaksu sille, joka laiminlyö eläimen rekisteriin ilmoittamisen. Lakia selkeytettäisiin lisäämällä nimenomainen säännös viranomaisen mahdollisuudesta kehottaa toimijaa korjaamaan lainsäädännön noudattamista koskeva puute. Eläinten rekisteröintivelvoite ja siihen liittyvä seuraamusmaksun muutos koskee lemmikkieläimistä koiria ja tuotantoeläimistä nautoja, sikoja, lampaita, vuohia ja hevosia.

Kattavat ja luotettavat viranomaisrekisterit ovat edellytyksenä eläintautien torjunnalle ja varmistavat eläinten jäljitettävyyden mahdollisissa tautitapauksissa sekä osaltaan takaavat myös elintarvikeketjun luotettavuuden. Ajantasaiset eläinrekisterit ovat tarpeen myös eläinten hyvinvoinnin valvonnassa sekä eläinlääkintähuollon palvelujen suunnittelussa. Esimerkiksi rekisteröimättömät lampaat muodostavat Suomessa selvän eläintautien leviämisen riskin Bluetongue-viruksen eli sinikielitaudin osalta. Rekisteröimättömien eläinten myötä eläinten jäljitettävyyden vaarantuu ja riski taudin leviämisestä kasvaa ja pahimmillaan mahdollistaa taudin leviämisen myöskin nautaeläimiin.

Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä en käytä pidempää alustuspuheenvuoroa, jotta jää hivenen aikaa muistaakseni 30 minuutin keskustelulle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Mennään puhujalistaan. Sielä on edustaja Strandman ensimmäisenä.

16.06 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies, kunnioitettu ministeri! Hallituksen esitys eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamiseksi tuo tarvittavia päivityksiä kansalliseen lainsäädäntöön vastaamaan EU:n eläinterveys säännösten vaatimuksia. Muutokset koskevat erityisesti lemmikkieläinten ja hevoseläinten tunnistusmerkintää sekä rekisteröintiä, ja samalla selkeytetään viittauksia EU-säädöksiin.

Esityksessä ehdotetaan, että koirien, kissojen ja frettien mikrosirujen asettaminen edellyttää jatkossa valtuutusta silloin, kun toimenpiteen suorittaa muu kuin eläinlääkäri. Valtuutus voitaisiin myöntää yhteisölle, joka vastaa koulutuksesta ja toiminnan laadusta. Tämä hyödyntää alan toimijoiden osaamista. Vastaava menettely ulotettaisiin hevoseläimiin, joiden osalta valtuutus voidaan antaa kantakirjaa pitävillä toimijoilla. Samalla teuras-kuljetukseen luovutettavien sekaeläinten merkitsemisvaatimuksia kevennetään eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä hallinnollisen työn vähentämiseksi.

Esitys tarkentaa myös valvontaa ja seuraamuksia koskevaa sääntelyä. Seuraamusmaksun käyttöalaa laajennetaan, mikä tukee tehokasta ja oikeasuhtaista puuttumista laimin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 35/2026 vp

koittaako tämä sitä, että mennään myös Suomessa tämän lainsäädännön pohjalta tähän, että meillä on koirat ja kissat kaikilta osin merkitty nyt sitten jatkossa? Totta kai, jos näin tähän tilanteeseen päästään, niin kyllähän se varmasti helpottaa sitten jos lemmikkieläimet, kissat tai koirat, katoavat, kun ne löydetään vähän helpommin, ja sitten jos ne joutuvat johonkin onnettomuuteen, niin myöskin tunnistetaan ja saadaan omistajalle tieto. Ja sitten: onko tämä rekisteri jo kuinka pitkällä, niin että kuinka nopeasti tämä lähtee tästä liikkeelle? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen.

16.12 **Eerikki Viljanen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys siltä osin etenkin, kun se koskee sikojen merkitsemistä ja mahdollisuutta säästää työaikaa tiloilla, jouhevoittaa toimintaa ja säästää kustannuksia kuitenkin eläinten tunnistettavuuden vaarantumatta, on erinomaisen hyvä ja kannatettava.

Mutta nyt kun ministeri on paikalla ja tässä käsitellään osaltaan myös muita rekisteröintikysymyksiä — lemmikkien rekisteröintiä, ja kissarekisterikin on mainittu tässä esityksessä, olkoonkin, että hieman tämmöisessä ammatillisessa mielessä, mutta joka tapauksessa — ja liittyen vähän tuohon, mitä edustaja Lyly edellä puhuessaan totesi näistä siirtymäajoista ja voimaantulosta ja EU-säätelystä tähän liittyen, niin ajattelin kysyä ministeriltä. Nyt jos kissanomistaja kysyy tekoälyltä tai Googlelta jotain kissarekisteristä, niin todennäköinen vastaus on se, että se on käynnistymässä vuoden 2026 aikana ja tavoitteena on, että kaikki Suomen kissat rekisteröidään ja varmaan myös sirutetaan edustaja Lylynkin kuvaamalla tavalla. Kysyisin nyt tähän liittyen: mikä tämä kissarekisteritilanne on? Nyt kun tässä lakiesityksessä käsitellään sitä, kuka näitä merkitsemisiä voi tehdä, siruttamisia voi tehdä ynnä muuta, niin onko tämän esitetyn muutoksen tarkoitus myös osaltaan turvata sitä, että nämä rekisteröinnin kustannukset eivät nousisi kohtuuttomiksi? Itselläkin on kissa, joka on sirutettu ja rekisteröity ja jolle kaikki toimenpiteet on tehty, ja näissä asioissa kun eläinlääkärin pakeille menee, sieltä tulee satasien lasku. Jos meillä on ajatus, että kaikki pitää rekisteröidä, tai ainakin unionilla tämmöinen tavoite ja suuntaus on, niin miten turvataan se, että kustannukset säilyvät kohtuullisina ja tästä ei aiheudu kohtuuttomia kustannuksia lemmikkien omistajille eikä varsinkaan semmoisia kustannuksia, joihin he eivät ole osanneet ennalta varautua?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elo.

16.15 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! On hyvä, että hallitus tekee pieniä parannuksia eläinten hyvinvointiin ja lisää myös sitä koskevaa valvontaa, mutta tässä lainsäädännössä on tosiaan kyse varsin pienistä muutoksista, ja ymmärtääkseni ne perustuvat EU:n vaatimuksiin. Sikojen hyvinvointia parantavana toimena esitettävä teurastettavien sikojen tunnistamistietojen keventäminen on sinänsä varmasti hyvä asia, mutta tosiaan pieni uudistus, jos nyt viitataan tässä taas tähän käsittelyssä olevaan esitykseen porsaiden kirurgisen kastraation kiellon poistamiseksi. Eli toivoisi tietysti, että olisi laajempaa näkemystä eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi. Olisinkin kysynyt ministeriltä: onko hallitukselta vielä tulossa joitakin eläinten hyvinvoinnin parantamiseen liittyviä esityksiä tässä loppukaudella?

Sitten vielä tästä lemmikkieläinten sirutuksesta, siihen liittyen tosiaan tehdään muutoksia. Itse olisin toivonut, että tässä yhteydessä olisi jo voitu edistää myös tätä kissarekisteriä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 35/2026 vp

ja kissojen siruttamista — siihen edustajat Lyly ja Viljanen täällä jo viittasivatkin. Meillä on tuolla maa- ja metsätalousvaliokunnassa käsittelyssä kansalaisaloite kissojen vapaana pitämisen kieltämiseksi, ja tämä kissarekisteriasia on siinäkin yhteydessä noussut esiin. Se olisi yksi ratkaisu siihen, että saataisiin kissojen hyvinvointia parannettua nykytilasta ja esimerkiksi näitä kissapopulaatioita parempaan hallintaan.

Ymmärtäkseni ministeriössä olisi jo valmius tämän kissarekisterin eteenpäinviemiseen ja käyttöön ottamiseen, mutta poliittinen päätös tästä puuttuu. Kysynkin ministeriltä, vähän samalla tavalla kuin edustajat Lyly ja Viljanen, mutta siitä näkökulmasta, että toivoisi, että tätä voisi vauhdittaa: mikä sen rekisterin tilanne on, ja voitaisiinko sitä vauhdittaa, että Suomessa saataisiin myös kissat rekisteröinnin piiriin?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa.

16.17 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Käsittäkseni tämä hallituksen esitys parantaa eläinten hyvinvointia. Pieni askel, mutta kuitenkin parempaan suuntaan, ja siitä kiitän ministeriä.

Tässä on noussut tämä lemmikkieläinten rekisteröinti ja sirutus esille. Täytyy sanoa, kun somea ja esimerkiksi Facebookiakin seuraa, niin siellä on ihan mieletön määrä esimerkiksi koiria, jotka jostain syystä ovat päässeet karkaamaan. On todella tärkeää, että koirillakin on silloin siru, jotta pystyy seuraamaan ja tunnistamaan ja löytämään sitten oikean omistajan. Se on ehdottoman tärkeää. Kissojenkin kohdalla se tulee varmaan tulevaisuudessa. Ehkä se on kaukana vielä, mutta se on hyvä suunta, että sitä kohti ja sinnepäin mennään. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kallio.

16.18 Vesa Kallio kesk: Arvoisa rouva puhemies! Myönnän, että voitte keskeyttää, jos puhun asian vierestä kovin pahasti.

Täällä tulivat nämä kissat ja niiden rekisteröinti, ja juuri tänään tuli yksi kansalaispalaute. Näkökulmana siis se, että itse tulen tuolta vähäväkisiltä, näivettyviltä, taantuvilta puutealueilta elikkä itäisestä Suomesta, ja kun siellä viimeisenä vanhuuden turvana jopa sote-palveluja korvaamassa on se 13-vuotias kissa tai sitten se kolmirotuinen koira, niin ovat aika huolissaan ne mummit ja papat siellä, että pitääkö nämä nyt tosiaan lähteä siruttamaan johonkin paikkaan, josta he eivät edes tiedä, missä se on ja mitä se maksaa. Pitää ottaa myös tällainen inhimillinen näkökulma näissä huomioon. — Kiitos, ei muuta. [Aki Lindén: Hyvä puheenvuoro!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Haluaako ministeri vastata näihin muutamiin kysymyksiin? Kolme minuuttia.

16.19 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Täällä edustajat Lyly ja Viljanen kysyivät tästä rekisteristä. Koiria Suomessa on suurin piirtein noin 800 000, ja näistä puolet on tällä hetkellä siellä rekisterissä. Kissojen lukumäärän, aika semmoisella mututuntumalla, arvioidaan olevan varmaankin jonkun verran enemmän. Edustaja Viljanen kysyi vielä tästä... Koirarekisterihän meillä tosiaan on, ja siellä se rekisteröinti maksaa tällä hetkellä 10 euroa, jos se tehdään sähköisesti, ja sitten jos pape-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 35/2026 vp

rilomakkeella ilmoitellaan, niin se on sen 20 euroa. Mutta on hyvä muistaa, niin kuin tuossa laissa nyt sanotaan, että sen tunnistusmerkinnän voi tehdä myös valtuutettu tunnistaja, ja siinä mielessä se varmaan tulee tasaamaan näitä kustannuksia.

2030 on näitten kissojen osalta, sellaisten kissojen osalta, jotka ovat myyntiin tarkoitettuja. Niille tulee se rekisteröintivelvoite siihen mennessä, ja sitten nämä muut mirrit tulevat vähän myöhemmin. Siinä on se 2040 on nyt laitettu sinne. Se on siis Euroopan unionin asetus, joka on kuitenkin edelleenkin tällä hetkellä käsittelyssä Euroopan parlamentissa, eli se ei ole vielä ihan loppuun saatettu siellä. Suomessakin valmistelua toki tehdään näitten rekistereitten suhteen, mutta kun se on vielä kesken siellä, siellä on siis osia, jotka ovat vielä vahvistamatta, kannattaa tietenkin ottaa huomioon myös se, mitä sieltä sitten siellä käsittelyssä tulee.

No, sitten vielä edustaja Elo kysyi tästä, mitä muuta tällaista on tulossa eläinsuojeluun liittyen, eläinten hyvinvointiin liittyen. Ainakin siellä on tulossa jalostusasetus, turkisasetus, kala-asetus, nauta-asetus ja sitten muistaakseni oli rekikoiriin liittyvä joku tällainen ohjekirja tai joku vastaavatyypinen selvitys tai vastaava. Ainakin nämä ovat nyt tässä sellaisia, mitkä tältä istumalta pystyy listaamaan. Osahan näistä perustuu nimenomaan tuohon eläinten hyvinvointilakiin, joka silloin viime hallituskauden lopussa hyväksyttiin, eli ne ovat sieltä johtuvia asetuksia, jotka sitten pistävät sen lainsäädännön täytäntöön. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.